

WSPIERANIE ROZWOJU DZIECKA

Przemiany edukacyjne nauczania początkowego od wielu lat zmierzają w kierunku modyfikacji programu oraz form i metod pracy, które umożliwią nauczycielowi wspomaganie i wspieranie rozwoju dziecka w klasach początkowych . Obecnie trwa reforma systemu edukacji narodowej .Dość ważnym elementem tej reformy jest edukacja wczesnoszkolna , czyli pierwszy etap kształcenia .Ma to być okres, łagodnego przeprowadzania dziecka od przedszkola do szkoły, z uwzględnieniem faktu , iż dziecko poznaje otaczający świat w całości . Dlatego też nauczanie winno być nastawione na pobudzanie , aktywizowanie i rozwijanie działalności poznawczej uczniów , rozwijanie ich twórczych postaw i skłanianie do podejmowania różnorodnych działań kreatywnych.

Reforma oświatowa stawia przed szkołą i nauczycielami nowe zadania. Zreformowana szkoła , ma przygotować uczniów do wymogów stawianych im we współczesnym świecie. Ma uczyć: samodzielności, twórczego myślenia i działania , planowania , skutecznego komunikowania się , korzystania z różnych źródeł informacji , wykorzystania wiedzy w praktyce , współdziałania w szkole.

W zreformowanej szkole , nauczyciele , którzy są nie tylko „specjalistami od wszystkiego” ale także wychowawcami , powinni dążyć do wszechstronnego rozwoju ucznia, jako nadrzędnego celu pracy edukacyjnej

W szkole uczniowie powinni kształcić swoje umiejętności , a nauczyciele powinni stwarzać im warunki do nabywania tych umiejętności poprzez:

- *planowani, organizowanie i ocenianie własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności
- *skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi;
- *efektywne współdziałanie w zespole i pracy w grupie;
- *rozwiązywanie problemów w twórczy sposób;
- *poszukiwanie i wykorzystanie informacji z różnych źródeł;

*odnoszenie do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków;

*rozwijanie sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań;

Powyższe postulaty to ogólne założenia reformy oświatowej, a nauczyciele mający na uwadze osobowy rozwój uczniów, powinni współdziałać na rzecz tworzenia w ich świadomości ,zintegrowanego systemu wiedzy, umiejętności i postaw.

Pracując z dzieckiem powinno się pamiętać przede wszystkim o dziecku. Pamiętajmy o słowach, które kilkadziesiąt lat temu napisał wielki przyjaciel dzieci Janusz Korczak:

„Dziecko ma prawo bycia tym czym jest , do poważnego i sprawiedliwego traktowania jego spraw, do protestu, upominani i żądania, do zabawy i rozrywki do życia własnym wysiłkiem i własną myślą, oraz- do szacunku dla niewiedzy, dla smutku, niepowodzeń i też dla młodego wysiłku i nieufności.”

Powyższe słowa powinny być drogowskazem dla nauczyciela , który ma ogromny wpływ na rozwój i przyszłość swego wychowanka. To on musi wiedzieć, iż szkoła nie jest „przystankiem „dla ucznia lecz miejscem w którym uczeń poznaje, przeżywa i doświadcza. To tu dziecko powinno być postrzegane jako podmiot poczynań dydaktycznych, respektowane powinny być jego indywidualne różnice w możliwościach dziecięcych wraz z indywidualnym tempem rozwojowym. Sam nauczyciel wspierając rozwój dziecka musi wiedzieć, iż dziecko nabywa swe kompetencje poprzez aktywne działanie, uczy się wszystkimi zmysłami czyli doświadcza ‘tu i teraz’. Możliwość doświadczenia tu i teraz związana jest z aktywnym uczeniem się, które organizowane jest przez nauczyciela. Samo uczenie wychodzić powinno od dziecka .Zajęcia powinny uczyć formułowania pytań , krytycznego i samodzielnego myślenia i działania. W procesie edukacji należy więc tak organizować różnorodne sytuacje i stwarzać dziecku takie okazje do podejmowania różnorodnych zadań , aby nauczyło się być i żyć w otaczającej go rzeczywistości. Warto tu wspomnieć o możliwościach rozwijania potencjału twórczego , który drzemie w każdym dziecku. Wyzwalanie tego potencjału nie pozwala na rutynę i schematy w postępowaniu i pracy nauczyciela. On też powinien być twórczy. Takie

postępowanie stwarza warunki do uczenia się bez strachu, do wyjścia poza schematy w myśleniu i działaniu. Oczekiwane efekty przyniesie zapewne odpowiedni klimat społeczny w klasie, zaufanie, brak lęku, współpraca, współdziałanie wraz z życzliwością nauczyciela, który nie może dominować nad dziećmi. Dzieci muszą mieć poczucie wolności i swobody.

Wspieranie dziecięcego rozwoju to przede wszystkim stwarzanie sprzyjających warunków dla tego rozwoju z uwzględnieniem cech człowieka twórczego. Dziecko w wieku wczesnoszkolnym powoli zdobywa kompetencje „wiem i umiem” przejawiając inicjatywę w poszukiwaniu twórczych rozwiązań wielu problemów. Chętnie uczestniczy w wielu zajęciach i zabawach. Jednak zbyt często było a może jest „wbijane” w szkole w pewne schematy i sztywne ramy, które hamują jego aktywność i inwencję twórczą. Należy mieć nadzieję, iż edukacja oparta na wspieraniu i wspomaganiu przyniesie pożądane efekty, a twórczy nauczyciel będzie w stanie rozumieć i wzmacniać harmonię rozwoju.

Swą refleksję na temat wspierania rozwoju dziecka chcę zakończyć mottem Celestyna Freineta.

*„Pozwólcie zakwitnąć młodym kwiatom
nawet jeśli czasem zmoczy je nagły deszcz,
całą resztę otrzymacie w nadmiarze.”*

mgr Monika Brzoska - Gansiniec